

KINNITATUD Tartu Ülikooli rektori
29. detsembri 2017. a käskkirjaga nr 24
(jõustub 01.01.2018)

MUUDETUD Tartu Ülikooli rektori
15. juuni 2018. a käskkirjaga nr 17
(jõustunud 15.06.2018)

MUUDETUD Tartu Ülikooli rektori
11. mai 2021. a käskkirjaga nr 10
(jõustunud 11.05.2021)

Tartu observatooriumi põhikiri

Võttes aluseks Tartu Ülikooli põhikirja paragrahvi 15 lõike 2 punkti 8 ning paragrahvi 24 lõike 1, kinnitan Tartu observatooriumi põhikirja.

I. Üldsätted

1. Tartu observatoorium (edaspidi: instituut) on Tartu Ülikooli (edaspidi: ülikool) loodus- ja täppisteaduste valdkonna koosseisu kuuluv instituut, mis juhindub oma tegevuses kõrgharidusseadusest, Tartu Ülikooli seadusest, ülikooli põhikirjast, oma põhikirjast ja muudest õigusaktidest. [jõustunud 11.05.2021]
2. Instituudi põhiülesanne on õppe-, teadus- ja arendustöö ning ühiskonnale vajalike teenuste osutamine astronoomia, kaugseire ja kosmosetehnoloogia alal ning nende siduserialadel.
3. Oma põhiülesande täitmiseks instituut
 - 3.1. korraldab teadus- ja arendustööd;
 - 3.2. osaleb instituutidevahelistes, riiklikes ning rahvusvahelistes teadus- ja arendusprojektides ja -programmides;
 - 3.3. korraldab õppetööd kõrghariduse kõigil astmetel;
 - 3.4. osaleb füüsika ja loodusteaduste õpetajate koolitamises;
 - 3.5. korraldab konverentse, seminare ja muid teadusüritusi;
 - 3.6. annab erialaseid konsultatsioone, teeb koostööd ettevõtete ja organisatsioonidega;
 - 3.7. populariseerib teadust;
 - 3.8. täidab muid ülesandeid, mis aitavad kaasa ülikooli eesmärkide saavutamisele.
4. Instituudi nimi inglise keeles on *Tartu Observatory*.

II. Juhtimine

II.1. Nõukogu

5. Instituudil on nõukogu, mille koosseisu kinnitab loodus- ja täppisteaduste valdkonna dekaan (edaspidi: dekaan) instituudi direktori esildise alusel.
6. Nõukogu koosseisu kuuluvad direktor, asedirektor(id), teadusosakondade juhid, kuni kolm direktori nimetatud liiget, viis akadeemiliste töötajate esindajat ja üks instituudi doktorantide esindaja. [jõustunud 11.05.2021]
7. Instituudi akadeemilised töötajad valivad endi hulgast salajasel hääletusel nõukokku akadeemiliste töötajate esindajad. Valimised toimuvad iga kolmanda aasta maikuus. Valimised kuulutab välja instituudi direktor vähemalt kaks nädalat enne valimisi, teatades kandidaatide esitamise tähtaja. Kandidaate saavad esitada kõik akadeemilised töötajad. Igal valijal on kolm häält. Valimiste tulemused kinnitatakse pingereana. Võrdse häältearvu korral järjekord pingereas loositakse.
8. Akadeemiliste töötajate esindajad valitakse kolmeks aastaks. Esindajate volitused algavad juulikuu alguses ning kehtivad kuni uute esindajate ametisse asumiseni. Kui akadeemiliste töötajate esindajast nõukogu liige ei saa nõukogu töös osaleda, võib dekaan instituudi direktori

esildise alusel kinnitada väljalangenud nõukogu liikme asemele valimiste pingereas järgmise isiku kuni väljalangenud liikme naasmiseni, kuid mitte kauemaks kui järgmiste valimisteni.

9. Instituudi doktorandid valivad oma esindaja nõukokku salajasel hääletusel üliõpilaskonna põhikirja kohaselt. Doktorantide esindaja valitakse nõukokku üheks aastaks. Valitud esindaja volitused algavad juulikuu alguses ja kehtivad kuni uue esindaja ametisse asumiseni. [jõustunud 11.05.2021]
10. Nõukogu
 - 10.1. määrab instituudi arenguprioriteedid;
 - 10.2. otsustab instituudi õppe- ning teadus- ja arendustöö küsimusi;
 - 10.3. algatab õppekavade avamise, muutmise ja sulgemise;
 - 10.4. kinnitab instituudi eelarve ja jälgib selle täitmist;
 - 10.5. valib instituudi teadurid, lektorid, nooremteadurid, nooremlektorid ja õpetajad; [jõustunud 01.01.2021]
 - 10.6. võtab seisukoha instituudi professorite ja kaasprofessorite kandidaatide suhtes; [jõustunud 01.01.2021]
 - 10.7. otsustab doktorikraadide andmise ülikoolis kehtivas korras senati kinnitatud õppekavade alusel;
 - 10.8. moodustab instituudi teadusosakonnad jt töökorralduslikud üksused;
 - 10.9. kehtestab nõukogu kodukorra;
 - 10.10. vastutab õppetöö ning teadus- ja arendustegevuse kvaliteedijuhtimise põhimõtete rakendamise eest ning esitab loodus- ja täppisteaduste valdkonna nõukogule vajalikud aruanded;
 - 10.11. otsustab muid ülikooli põhikirjaga või teiste õigusaktidega tema pädevusse antud küsimusi.
11. Nõukogu tööd juhib nõukogu esimees või tema äraolekul nõukogu aseesimees. Nõukogu esimees ja aseesimees valitakse salajasel hääletusel nõukogu liikmete seast kuni kolmeks aastaks, kuid mitte kauemaks kui akadeemiliste töötajate esindajate volituste lõpuni. Nõukogu uue koosseisu esimese koosoleku kutsub kokku ja juhatab kuni nõukogu esimehe valimiseni instituudi direktor.
12. Nõukogu koosoleku kutsub kokku nõukogu esimees või tema äraolekul aseesimees vastavalt vajadusele, kuid vähemalt neli korda aastas. Esimehel on kohustus nõukogu koosolek kokku kutsuda ka siis, kui seda nõuab vähemalt kolmandik nõukogu liikmetest.
13. Nõukogu on otsustusvõimeline, kui koosolekul osaleb üle poole nõukogu liikmetest. Koosolekul osalemiseks loetakse ka osalemist kahepoolset heli ja pilti võimaldava tehnilise vahendi kaudu. Otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole koosolekul osalenud nõukogu liikmetest, kui käesoleva põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet. [jõustunud 11.05.2021]
14. Kiireloomuliste küsimuste otsustamiseks võib nõukogu koosoleku korraldada elektroonilises vormis. Elektroonilise koosoleku puhul on otsus vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle poole nõukogu liikmetest.
15. Nõukogu koosolekust võivad nõukogu esimehe otsusel sõnaõigusega, kuid hääleõigusega osa võtta isikud, kes ei kuulu nõukogu koosseisu.

II.2 Direktor

16. Instituudi tööd juhib direktor, kelle valib salajasel hääletusel instituudi nõukogu ülikooli salajase hääletuse korra kohaselt kolmeks aastaks instituudi doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga töötajate hulgast. Instituudi direktor (edaspidi: direktor) täidab oma ülesandeid instituudi juhina lisäülesande korras.
17. Direktori valimised kuulutab välja dekaan vähemalt kaks nädalat enne valimisi. Kandidaate võivad esitada dekaan, vähemalt viis instituudi akadeemilist töötajat ühiselt ning loodus- ja täppisteaduste valdkonna üliõpilaskogu. Sama isik ei saa olla direktor rohkem kui kolm ametiaega järjest.

18. Direktori valimise tulemused kinnitab dekaan. Kui direktori kohale ei esitata nõuetele vastavaid kandidaate või kui direktor ei osutu valituks, määrab dekaan direktori kohusetäitja kuni uue direktori valimiseni, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.
19. Direktor
 - 19.1. juhib instituuti ning tagab selle tegevuse vastavuse instituudi arenguprioriteetidele, instituudi põhikirjale, ülikooli põhikirjale ja muudele õigusaktidele;
 - 19.2. vastutab instituudi üldseisundi ja arengu eest, tagades instituudile eraldatud raha ning muu vara õiguspärase ja otstarbeka kasutamise;
 - 19.3. teeb nõukogule ettepaneku instituudi teadusosakondade jt töökorralduslike üksuste moodustamiseks, määrab nende juhid ning teostab järelevalvet nende tegevuse üle;
 - 19.4. võib moodustada töökorralduslike probleemide lahendamiseks komisjone, toimkondi ja töörühmi, määrates nende ülesanded, pädevuse ja liikmed;
 - 19.5. võtab tööle kuni kolm asedirektorit ning määrab nende tööülesanded;
 - 19.6. annab vähemalt kord aastas instituudi nõukogule aru olukorrast instituudis ja enda tööst;
 - 19.7. kehtestab instituudi tasuliste teenuste hinnad;
 - 19.8. täidab muid talle õigusaktidega pandud ülesandeid, samuti instituudi põhikirjaliste ülesannete täitmiseks vajalikke ülesandeid, mis ei ole antud kellegi teise pädevusse.
20. Direktoril on õigus ülikooli nimel instituudi eelarve piires ja instituudi põhiülesande täitmiseks ning arvestades ülikoolis kehtivaid tingimusi ja korda sõlmida:
 - 20.1. teenuste osutamise lepinguid füüsilistele isikutega;
[jõustunud 11.05.2021]
 - 20.2. [kehtetu 15.06.2018]
 - 20.3. [kehtetu 15.06.2018]
 - 20.4. kasutuslepinguid vallasasjade kasutusse võtmiseks;
 - 20.5. litsentsilepinguid autoriõigusega kaitstava intellektuaalse omandi kasutusse võtmiseks;
 - 20.6. praktikalepinguid instituudi hallatavate õppekavade praktika korraldamiseks;
[jõustunud 15.06.2018]
 - 20.7. toetuslepinguid Kultuuriministeeriumi, Eesti Kultuurkapitali, kohalike omavalitsuste ja nende liitudega ning sellega seoses allkirjastada taotlusi, aruandeid ja muid dokumente.
[jõustunud 11.05.2021]
 - 20.8. instituudi õppe- ja teadustööga seotud konfidentsiaalsus- ning isikuandmete töötlemise lepinguid.
[jõustunud 11.05.2021]
- 20¹. Direktori õigus sõlmida ülikooli nimel lepinguid instituudile vajalike vallasasjade ostmiseks ja teenuste tellimiseks sätestatakse hankekorras. [jõustunud 15.06.2018]
21. Direktor on aruandekohustuslik dekaani ja instituudi nõukogu ees.
22. Instituudi nõukogu võib avaldada direktorile umbusaldust juhul, kui direktor rikub seadust, instituudi või ülikooli põhikirja või teisi ülikooli tegevust reguleerivaid õigusakte või ei tule toime oma töökohustuste täitmisega. Umbusalduse avaldamise ettepaneku saab instituudi nõukogule esitada vähemalt kolmandik nõukogu liikmetest oma ühisavaldusega või dekaan oma pöördumisega. Umbusalduse avaldamise otsustab instituudi nõukogu salajasel hääletusel vähemalt 2/3 liikmete poolthältega. Kui umbusalduse avaldamine on otsustatud, vabastab dekaan instituudi direktori ametist ja määrab direktori kohusetäitja kuni instituudi direktori valimiseni, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.
23. Kui direktori ametikoht on jäänud enne direktori ametiaja lõppu vabaks, määrab dekaan direktori kohusetäitja kuni direktori valimiseni, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.
24. Direktori äraolekul asendab teda asedirektor või üks doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga instituudi akadeemiline töötaja direktori esildisel dekaani korralduse alusel.

III. Rakendussätted

25. Kuni direktori valimiseni täidab instituudi direktori ülesandeid senise Tartu Observatooriumi direktor. Instituudi direktori valimised toimuvad hiljemalt märtsis 2020, valitud direktori

ametiaeg algab 1. aprillil 2020. Isikut, kes oli 31. detsembri 2017 seisuga Tartu Observatooriumi direktori ametis, ei saa pärast instituudi põhikirja jõustumist instituudi direktoriks valida rohkem kui üheks ametiajaks.

26. Alates 1. jaanuarist 2018 kuni 30. juunini 2018 täidab instituudi nõukogu ülesandeid senise Tartu Observatooriumi teadusnõukogu. Instituudi nõukogu koosseisu kinnitab loodus- ja täppisteaduste valdkonna dekaan hiljemalt 31. detsembril 2017. Töötajate esindajate esmavalimised instituudi nõukokku toimuvad põhikirjas sätestatud alustel ja korras hiljemalt mais 2018.

27. Põhikiri jõustub 1. jaanuaril 2018.